

Letmo

Človek nemusí byť filozof, aby povedal niečo múdre.

Sedávala som na schodoch do jedálne s Brigitou, obe sme boli upratovačky. Ja som zarábala na rifle a voňavku, Brigita pracovala v ubytovni. Keď rozprávala, hýbali sa jej uši, mala dlhé usné laloky, vyťahané od veľkých obitých náušnic. Brigita bola pekná, krásu schovávala pod hustým mejkapom. Čierna očná ceruzka lemovala jej veľké zelené oči i pery.

„Čierna okolo huby vzrušuje chlapov, to si zapamätaj!“

Sledovala som Brigitu pri robote aj pri maľovaní. Keď nemala poruke ceruzku na oči, vytiahla zápalky.

„A tento trik poznáš? Zápalky sú dobré, keď si chceš zapáliť cigu, vyšpárať zuby, aj sa namaľovať, pozri...“ Brigita zapálila zápalku, nechala ju vyhoriieť a zadusila oslineným prstom.

„A takto... pekne si urobíš linku.“

Neďaleko lesnej ubytovne bolo prírodné kúpalisko. Závidela som hosťom, ktorí ráno obložený dekami a uterákmi odchádzali k vode. My s Brigitou sme zatiaľ ustielali ich teplé pokrčené posteľe, vysávali a umývali dlážky s modrými kachličkami. Povaľovali sa na nich vlasy rôznych farieb a dĺžok ako mŕtve chrobáky.

Poobede bol pokoj, sedeli sme na terase a pozorovali kuchárky. Vynášali hrnce, vešali na dvore utierky a fajčili. Dvor vyzeral ako letná vlajková loď, lodné plachty viali vo vetre a riad cinkal.

„Pozri, to je nový kuchár, Viktor. To je fešák, čo? Stál by za hriech, nie?“

Sledovala som cudzieho chlapa v bielom plášti a nohaviciach. Keby som nevedela, že je kuchár, tipovala by som ho za doktora. Brigitino nadšenie z kuchárovej čiernej brady a vysokej postavy mnou ani nehlo.

Na kúpalisku ležal môj frajer, ktorý čakal, kedy skončím pracovný deň.

„Á, už je pri ňom zasa, vidíš ju?“ Brigita ukazovala prstom na dievča pri kuchárovi.

„Kto to je? Kuchárka?“ zacláňala som si oči pred pichľavým, horúcim slnkom.

„Kuchárka? Tá nevie ani krumpel ošúpať! Prišla s tebou, študentka!“ nezabudla zdôrazniť posledné slovo.

„Ona ako pomocná sila do kuchyne a ty ku mne. Odkedy je tu, Viktor si ma ani nevšime.“

„Kašli naňho a nepozeraj tak na nich, uvidia ťa,“ ťahala som Brigitu od zábradlia.

„No prepáč, hádam mi nepolezie do kapusty nejaká študentka!“ opäť nezabudla zdôrazniť posledné slovo. „Si sprostá a mladá, nevieš, čo je sex.

Ja ho potrebujem. Pozri, aký je Viktor urastený, vieš, ako musí sexovať?“ vzdychala Brigita.

„Že sa naňho nevykašleš, veď máš dve deti a muža,“ listovala som starý časopis s krásnymi ženami a očami posúvala hodinky.

„Muža?“ Brigita sa zasmiala hrdelným smiechom.
„Ja mám hovädo, a nie muža. Iba to slope a žere.
Namiesto dobrého sexu od neho dostanem
akurát tak párkrát do mesiaca po hube!“
Kuchár s dievčaťom nás zbadali a zakývali
smerom k nám. Plachty sa zodvihli...
Brigita sa naširoko usmiala a vypla prsia.
„Stav sa so mnou, že ho dostanem. Do konca
mesiaca ho mám v posteli.“
Zasmiala som sa a zabila na nohe komára.
Vonku bolo sparno, pár pod nami vošiel
späť do kuchyne.
Pod oknami zapískal môj frajer na bicykli,
priniesol mi vychladenú kofolu. Utekala som
sa prezliecť.
„Čo, mladá, kam sa tak ponáhľaš?“ zastal mi pod
schodmi cestu Viktor.
„Už idem domov,“ snažila som sa preklznuť popod
Viktorovu ruku. Nepodarilo sa mi. Kuchár
ma zovrel v náručí. Páchol potom a kuchyňou.
Čierne fúzy, ktoré sa Brigitte tak páčili, mal
mokrú a plnú odrobiniek. Vonku pískal môj
frajer a ja som sa tu pretláčala s kuchárom.
„Dajte mi pokoj, lebo budem kričať!“ bila som
Viktora po tvári.
„Ale, ale, dievčatko bude kričať... čo sa bojíš,
iba sa pošmajchlujeme,“ smial sa Viktor.
V ubytovni bolo ticho, okolo nás poletovali lenivé
muchy a mne sa zdalo, že s Viktorom budem
bojovať do konca života.
„Dáš jej pokoj, ty hovädo?!“
Odrazu ma niečo udrelo do hlavy. Obrátila som
sa a schytala som spršku vody. Za mnou stála

Brigita v bielom plášti a mlátila nás vedrom.
Obaja sme boli mokří. Brigita bila kuchára
hlava-nehlava, zopár rán sa ušlo aj mne.
„Ty krava, prestaň, lebo ťa zabijem!“ kričal Viktor.
Brigita nedbala, že Viktor ma už pustil, tĺkla
ho päťami a kopala do nôh. Kuchár ju schmatol
a triasol ňou vo vzduchu, zatiaľ čo môj frajer
vypiskoval pod oknami.
„Sviňa jedna, skap!“
Dvere do kuchyne sa zatresli. Opäť nastalo ticho.
Sedíme s Brigitou na schodoch, obe sa smejeme.
Brigita ma rozmazané očné linky, upravuje
si mokré vlasy.
„Každý chlap je hovädo, zapamätaj si!“
Počujeme písať môjho frajera.
„Aj ten tvoj, utekaj za ním, lebo ho bude bolieť huba!“
Vonku svieti slnko, povieva letný vietor, ľudia sa
vracajú z kúpaliska s mokkými uterákmi.
Veziem sa s frajerom na bicyklovej rúre a pijem
studenú kofolu. Je leto, do ubytovne sa nevrátim,
som študentka.

Moje sväté...

„Chúďa, vy máte prsia ako mladá žena, pôjdete na mamošku a kontrolné emerko,“ vraví mi primárka z prsného a vypisuje žiadanky.

Držím v ruke papierový obrúsok a utieram si lepkavé brucho po sonografe, je mi toto treba? Je, tak ti treba!

Moja babička bola svätá žena. Ako deťom nám so sestrou dohovárala, že si chodíme líhať „ako zvířence“ bez modlitby. S Violou sme babičku klamali, že sa modlíme, presne tak ako mamu, keď sme si umývali zuby. Voda tiekla, my sme sedeli na vani a čakali, kým budú zuby umyté.

„Ledačá, len ma šáľite, kto sa nemodlí, bude potrestaný!“ plula babička jedovate sliny. Často som sa rozplakala, pretože som si predstavovala, ako na bielom oblaku ku mne zostúpi Ježiš a potrestá ma. Sestra bola staršia a nebála sa. Po neúspechoch babička ako neveriaci Tomáš zmenila taktiku a začala sa s nami modliť nahlas.

„Kde sa modlia viacerí, Pán Ježiš je v ich strede, poďte, pekne sa spolu pomodlíme...“

Sedeli sme na posteli, s babičkou uprostred, sestra počas Zdravasú na mňa strúhala grimasy, rozosmiala som sa.

„Nemá to úctu k ničomu, jak vás to tá mater vchovala, dievčiská!“

Pustila som sa do plaču.

„To Viola!“ Kopla som sestru do kolena.

Tá mala privreté oči a odriekala „Požehnaná si medzi ženami...“

„Sviňa, priznaj sa!“ plakala som do periny.

Viola sa na babičkinu spokojnosť domodlila a ja som zostala tou bezbožnicou.

Vytrvalosť našej babičky nemala hraníc, každé Vianoce sme pred večerou čakali, kým za dverami dospieva koledu s dvanástimi slohami o tom, ako chodila tehotná Mária s Jozefom po svete a hľadala miesto, kde by mohla porodiť Ježiška. Miesto našli až u zlého kováča, ktorý im dovolil prespať v maštali, a tam priviedla Mária na svet bábätko. Babička koledu vždy veľmi prežívala a ku koncu poslednej slohy takmer plakala. Keď sme so sestrou chceli, aby koledu skrátila, mama nás nenápadne štípala, aby sme jej nekazili Vianoce.

My sme boli vždy netolerantní katolíci, vlastne iba babička, ktorá sa bála o naše duše.

Vyprevádzala nás krížikom na čelo a vítala pesničkami z katolíckeho spevníka. Ku koncu jej požehnaného života sedávala v jedálni za stolom spolu s divokým psom Bobom a modlili sa, Pánboh sedel medzi nimi. Obom padala hlava na stôl, kde bola rozložená modlitebná knižka, prexeroxované modlitby a sväté obrázky. Duchovné poobedia babičke spestroval každý mesiac náš pán dekan, ktorý ju chodil spovedať a udelil jej desiatku posledných pomazaní.

Babička odišla zaopatrená sviatosťami.

Zostali nám po nej modlitebné knižky a sväté obrázky, ktoré sme si so sestrou rozdelili.

Ani nie mesiac po pohrebe prišla na návštevu
babičkina priateľka z kostola, ktorá mala také
úzke oči, že sme ani nevedeli, či nás vidí.

Usadili sme ju do jedálne na babičkino miesto
vedľa Boba a uvarili kávu. Odpila si z nej
a položila pred nás dva hárkny papiera.

„Doniesla som prihlášky. Babička chcela,
aby som vás prihlásila na sväté prijímanie
a na birmovku, bolo to jej posledné želanie.
Pán dekan súhlasí a čaká vás v sobotu
v kostole.“

Babička myslela na naše bezbožné duše aj po
smrti, a tak sme sa s Violou rozhodli splniť
jej posledné želanie.

Súčasťou našej nápravy boli sobotné stretnutia
a pravidelné nedeľné omše. Mama chodila do
kostola s nami. Všetky tri sme sedeli
v babičkinej kostolnej lavici, na ktorej bolo
vyryté Vinco je sviňa. Po roku sme boli so
sestrou odprijímané a ďalší rok sme sa chystali
na birmovku. Pán dekan nás mal rád, hoci
mnohým ľudským slabostiam nechcel
rozumieť. Zo skupiny pripravujúcich sa
birmovancov (toto slovo sa mi veľmi nepáči)
sme zostali iba my dve s Violou.

Posledné želanie je posledné želanie.

Pán dekan nám nič nedaroval a poriadne nás za
babičku vyobracal z náboženstva, strčil nám
košík plný otázok, ktoré sme si s Violou
podávali medzi sebou a jedna druhej
odpovedali. Sestra mi rozprávala o šiestich
hlavných pravdách, o skutkoch duchovného
milosrdenstva, ja som ju zdravila anjelským

pozdravom a pán dekan vyzýval Ducha Svätého. Chcelo sa nám smiať i plakať zároveň. Babička musela zažívať v nebi chvíle blaha.

„Nastáva pre vás najkrajšia časť prípravy, vyberte si obe birmovné mená, najlepšie bude, ak si vyberiete sväticu, ktorá je vám najbližšia a páčia sa vám jej skutky, budem rád, ak mi o nej aj niečo porozprávate.“

Viola si vybrala svätú Alžbetu, pretože sa tak volala naša mama. Ja som už Alžbetou byť nemohla, lovila som v mysli, aká svätá mi je sympatická. Asi by to mohla byť svätá Agáta, bola vraj veľmi pekná, ale čo o nej porozprávam pánu dekanovi? Že jej odrezali prsia? Nie, túto myšlienku som hneď zavrhla, a stala sa zo mňa Marta, ktorá bola taká starostlivá, že namiesto toho, aby počúvala Ježiša, snažila sa, aby mu nič nechýbalo. To som ja, neustále niekomu slúžim, a nakoniec som za to potrestaná.

Na sviatok svätého ducha priviedol pán dekan pred oltár Alžbetu a Martu, dve sestry, ktoré súchajú babičkinu lavicu s vyrytým nápisom Vinco je sviňa, jedna ráno o pol ôsmej, druhá o pol jedenástej. Obe si medzi sebou vymieňajú sväté obrázky a odoberajú Katolícke noviny. Babička spieva v nebi Glória a teší sa, ako vnučky prevychovala.

Kto sa však neteší, je svätá Agáta, ktorá to svojej chránenkyni Marte nedaruje a naťahuje ju neustále so svojím atribútom, prsami.

„Kým tu budem, milá Marta, uži si tých ženských predností!“